

Ленін едзе не на легендарным бранявіку, а на трактары „Беларус“, бо на беларускіх пляцах па-ранейшаму стаяць сотні *ленінаў*, часам недагледжаных, з птушынымі выпаражненнямі на лысінах — птушкі не аштрафуеш і ня кінеш у вязьніцу, як гэта сталася нядаўна з Аляксеем Шыдлоўскім, што зь сябрамі ўпрыгожыў адпаведнымі надпісамі помнік *Леніну ў Стоўпцах*.

Што будзе з галоўным беларускім *леніным* на сталічным пляцы Незалежнасці пасля краху лукашэнкаўскага рэжыму? Хтосьці прапануе адвезці помнік у адмысловую рэзэрвацыю, хтосьці — беражна надзець на яго клетку і ў такім выглядзе захаваць як перасьцярогу нашчадкам.

І ўсё ж гэты *ленін* варты лепшае долі — на ім зьбярогся ад балышавіцкага пераследу беларускі правапіс. Падыдзіце да помніка бліжэй і прачытайце: „Наперад, пад сьцягам *ленінізму!*“ Мяккі знак перажыў усе рэпрэсіі на *ленінскім* манумэнце пад крысом *ленінскага* паліто.

Ліхтар

Сяржук Сокалаў-Воюш

„Ліхтарні блеск адкрыў на ліпе россып росаў“...

Вось так на пачатку стагодзьдзя з-пад пяра Максіма Багдановіча *ліхтарнямі* і асфальтам, партавымі агнямі Лібавы і рамізьнікамі ўрывалася ў беларускую паэзію тэма места. *Ліхтарні*, *ліхтаркі* ці *ліхтары* сталіся проціпастаўленьнем лучыне, лямпе і нават чаканьню, што загляне сонца і ў наша аконца.

Слова *ліхтар* прыйшло да нас з нямецкай мовы, дзе яно азначала прыладу, на якую ставяць сьвечку — сьвечнік, альбо, як цяпер кажуць: падсьвечнік.

У 70-х гадох у Наваполацку група студэнтаў мясцовага інстытуту выдавала непадцэнзурны рукапісны часопіс „*Блакітны ліхтар*“. За гэта выдаўцы досыць хутка пазнаёміліся з КГБ. Напрыканцы стагодзьдзя *ліхтары* сталіся ўлюбёным аб'ектам местачковых хуліганаў, якія не прапуськалі зручнага моманту запусьціць у *ліхтар* каменем. Згаданае „загляне сонца і ў наша аконца“ змянілася цьвёрдым: „Цемната — друг маладзёжы“. Адзіным сьвятлом у гэтай цемры сталіся „*ліхтары*“ ў выглядзе сінякоў пад вачыма падлеткаў. Атрыманыя ў бойках, яны частку зьяўляліся адзнакамі асабістага гонару. Гэта быў пачатак дэградацыі маладых беларусаў, якім усё — ад уласнага жыцьця да жыцьця Айчыны — было „да *ліхтара*“.

Майстроўня

Сяржук Сокалаў-Воюш

Майстроўня, зафіксаваная ці ня ўсімі слоўнікамі пачатку стагодзьдзя, на канец савецкай эпохі была цалкам выціснутая майстэрняй. Да пачатку 80-ых гадоў ейнае йснаваньне трымалася хіба толькі на эміграцыйных выданьнях. Новае жыцьцё слову даў паўлегальны студэнцкі рух адраджэньня Беларуска-Драматычную *Майстроўню*, якая ладзіла фальклёрныя сьвяты, вяла асьветніцкую працу.

Гонар адраджэньня слова *майстроўня* належыць тагачаснай студэнтцы